

شب اول ماه رمضان چه اعمالی دارد؟

29 بهمن 1404

مهمانی خدا از راه رسید. فردا پنجشنبه نخستین روز از ماه مبارک رمضان است. ماه

در توصیف عظمت ماه رمضان احادیث متعددی ذکر و تصریح شده است: خداوند متعال از بندگان خود در این ماه در نهایت کرامت و مهربانی پذیرایی می‌کند. پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: ماه رمضان به این نام خوانده شده است، زیرا گناهان را می‌سوزاند. پیامبر گرامی (ص) درباره ماه رمضان می‌فرماید: «ای مردم! ماه خدا با برکت و رحمت و مغفرت به شما روی آورد، ماهی که نزد خدا از همه ماه‌ها برتر و روزهایش بر همه روزها و شب‌هایش بر همه شب‌ها و ساعاتش بر همه ساعات برتر است، ماهی است که شما در آن به میهمانی خدا دعوت شده و مورد لطف او قرار گرفته‌اید، نفس‌های شما در آن تسبیح و خوابتان در آن عبادت، عملتان در آن مقبول و دعایتان در آن مستجاب است و بهترین ساعاتی است که خداوند به بندگانش نظر رحمت می‌کند.»

امشب اولین شب و فردا اولین روز از ماه مبارک رمضان است. برای شب و روز اول ماه مبارک رمضان اعمال مستحبی ذکر شده است که بخشی از توصیه‌شده‌ترین اعمال به شرح زیر است:

اعمال شب اول ماه رمضان

استهلال یعنی جست‌وجوی هلال ماه و توصیه شده در این شب مسلمانان به سوی آسمان نگاه و ماه را جست‌وجو کنند؛ بعضی استهلال این ماه را واجب دانسته‌اند.

پس امشب به سوی آسمان نگاه کنیم. روایت شده: زمانی که رسول خدا صلی الله و علیه و آله هلال ماه رمضان را رؤیت می‌کرد، روی شریفش را به جانب قبله می‌گرداند و می‌گفت: «اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَ الْإِيمَانِ وَ السَّلَامَةِ وَ الْإِسْلَامِ وَ الْعَافِيَةِ الْمُجَلَّلَةِ وَ دِفَاعِ الْأَسْقَامِ [وَ الرِّزْقِ الْوَاسِعِ] وَ الْعَوْنِ عَلَى الصَّلَاةِ وَ الصِّيَامِ وَ الْقِيَامِ وَ تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ اللَّهُمَّ سَلِّمْنا لِشَهْرِ رَمَضَانَ وَ تَسَلِّمْهُ مِنَّا وَ سَلِّمْنا فِيهِ حَتَّى يَنْقَضِيَ عَنَّا شَهْرُ رَمَضَانَ وَ قَدْ عَفَوْتَ عَنَّا وَ غَفَرْتَ لَنَا وَ رَحِمْتَنَا؛ خدایا این ماه را بر ما تو کن به ایمنی و ایمان و سلامت و اسلام و عافیت بزرگ، و دفاع در برابر بیماری‌ها و یاری بر نماز و روزه و شب زنده داری و تلاوت قرآن. خدایا ما را برای ماه رمضان سالم گردان و ماه رمضان را از ما سالم دریافت کن و ما را در آن تا از ما بگذرد به سلامت دار درحالی‌که از گناهان ما درگذشته و ما را مورد آمرزش و رحمت خویش قرار داده باشی.»

دعاهای شب اول ماه مبارک رمضان بسیار زیاد هستند و مستحب است تا مسلمان هلال ماه را رؤیت کند و در حالی‌که رو به قبله است ادعیه ویژه این شب را قرائت کند. همچنین توصیه شده است که دعای چهل و سوم صحیفه کامله سجادیه را در هنگام رؤیت هلال بخوانیم.

غسل و زیارت امام حسین (ع)

غسل کردن به نیت اول ماه رمضان و زیارت امام حسین (ع) نیز توصیه و روایت شده است: هر که امام حسین (ع) را زیارت کند، گناهانش ریخته شود و ثواب حجاج و عمره گذاران آن سال را دریابد. دلدادگان امام حسین (ع) که امکان حضور در کربلا را ندارند می‌توانند زیارتنامه‌های معتبر امام حسین (ع) را در این شب مبارک بخوانند. خواندن دعای جوشن کبیر و سوره حج نیز در این شب توصیه شده است.

نماز شب اول ماه رمضان

همچنین اقامه دو رکعت نماز که در هر رکعت سوره «حمد» و سوره «انعام» را بخوانیم و از خدا درخواست کنیم که ما را کفایت کند و از آنچه از دردها می‌ترسد حفظ کند نیز از دیگر اعمال توصیه شده امشب است.

خواندن دعایی از امام جواد (ع) که در کتاب «اقبال» ذکر شده است نیز توصیه شده است.

اعمال روز اول ماه رمضان

۱. غسل کردن.
۲. صدقه دادن.
۳. خواندن دو رکعت نماز که در رکعت اول حمد و *إِنَّا فَتَحْنَا* و در رکعت دوم *حَمْدٌ* و هر سوره که بخواهیم قرائت شود.
۴. بعد از طلوع فجر ماه رمضان نیز خواندن این دعا از امام صادق (ع) توصیه شده است که می‌فرماید:
اَللّٰهُمَّ قَدْ حَضَرَ شَهْرُ رَمَضَانَ وَ قَدْ افْتَرَضْتَ عَلَيْنَا صِيَامَهُ وَاَنْزَلْتَ فِيْهِ الْقُرْآنَ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِ اَللّٰهُمَّ اَعِنَّا عَلَى صِيَامِهِ وَتَقَبَّلْهُ مِنَّا وَتَسَلَّمْهُ مِنَّا وَسَلِّمْهُ لَنَا فِى يَسْرِ مِنْكَ وَعَافِيَةٍ اِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ؛ خدایا ماه رمضان آمد و تو واجب کرده‌ای بر ما روزه این ماه را و فرو فرستادی در آن قرآن را که راهنمای مردم است و حجت‌هایی از هدایت و تمیز حق و باطل است خدایا کمک بده ما را بر روزه آن و آن را از ما بپذیر و سالم بدار ما را در این ماه و از این ماه و آن را نیز برای ما سالم گردان در آسانی و تندرستی که به راستی تو بر هر چیز قادری ای بخشاینده مهربان.